

Sytuacja osób powyżej 50 roku życia na rynku pracy w woj. podlaskim w 2021 roku

1. Demografia

W końcu 2021 roku liczba mieszkańców woj. podlaskiego wyniosła 1 165 262 osoby i na przestrzeni lat 2011-2021 zmniejszyła się o 35,7 tys. osób, tj. o 3,0% (w kraju spadła o 1,2%). Pomimo ogólnego spadku liczby ludności w Podlaskiem, liczba osób w przedziale wiekowym 50 lat i więcej zwiększyła się o 33,8 tys., tj. o 8,2% (w kraju wzrosła o 849,8 tys. tj. o 6,3%). W końcu 2021r. w woj. podlaskim mieszkało 450 000 osób w wieku 50 lat i więcej i stanowiły one 38,6% ogółu ludności województwa (2011 r.: 34,7%). W skali kraju liczba osób w omawianej grupie wiekowej wyniosła 14 411 856, a jej udział w ogólnej liczbie mieszkańców kraju był nieznacznie niższy w porównaniu z woj. podlaskim i wyniósł 37,8% (2011 r.: 35,2%)¹.

Do 2020 roku miał miejsce coroczny wzrost liczby osób w tej grupie, aczkolwiek jego tempo było z roku na rok coraz słabsze. Na przestrzeni samego 2020 roku liczba osób w tej grupie wiekowej wzrosła o 1,4 tys. osób, tj. o 0,3%, podczas gdy w 2011 r. notowany wzrost wyniósł 1,5%. Natomiast w 2021 roku po raz pierwszy od wielu lat nastąpił spadek liczby ludności w wieku 50 lat i więcej i wyniósł 0,3 tys. (0,1%) (Tabela 1).

Tabela 1 Liczba ludności w województwie podlaskim w latach 2011-2021 (stan w końcu roku)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ludność ogółem w tym:	1200982	1198690	1194965	1191918	1188800	1186625	1184548	1181533	1178353	1173286	1165262
osoby 50+ w tym:	416250	421939	427006	432055	435924	439763	442964	445719	448921	450301	450000
• kobiety	232217	235215	237986	240592	242599	244446	246001	247485	249203	250012	249946
• mężczyźni	184033	186724	189020	191463	193325	195317	196963	198234	199718	200289	200054
• miasto	247422	252065	256221	260398	263554	266830	269238	271417	273577	274829	b.d.*
• wieś	168828	169874	170785	171657	172370	172933	173726	174302	175344	175472	b.d.*

Dane: Ludność w województwie podlaskim za lata 2011-2020, Urząd Statystyczny w Białymstoku, dane za 2021 rok – BDL GUS.

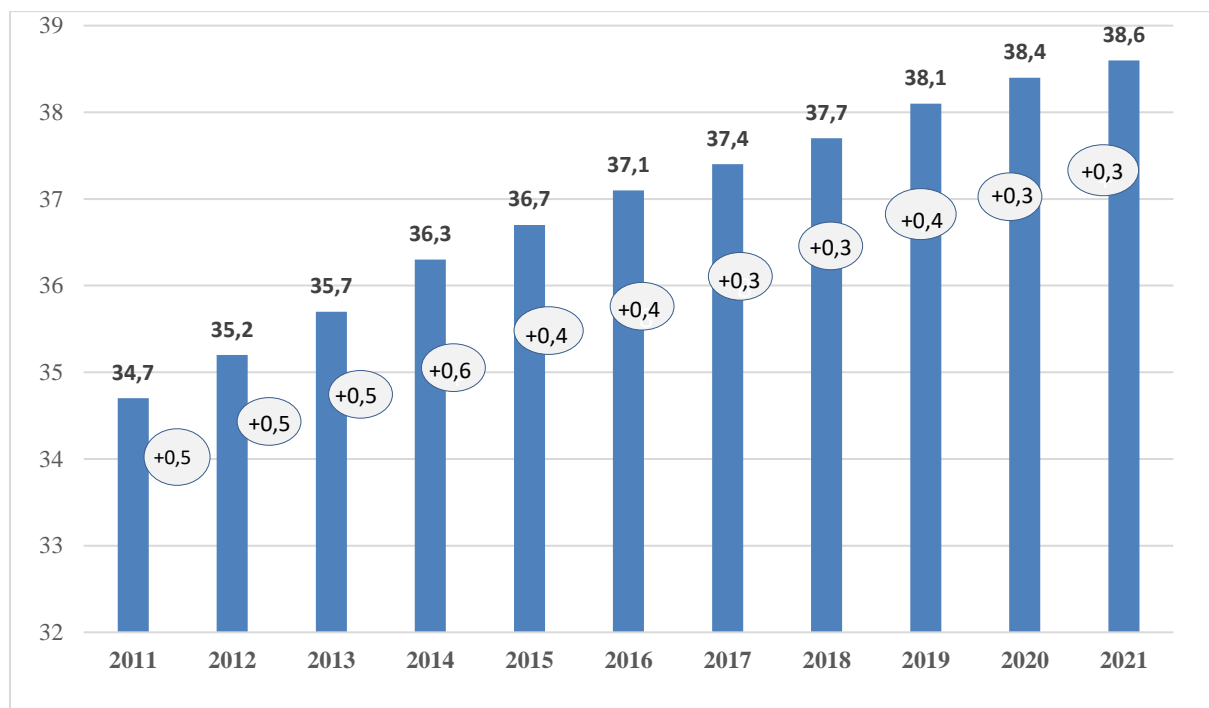
* dane za 2021 rok zostaną opublikowane przez GUS w grudniu 2022 r.

W końcu 2021 roku wśród osób w wieku powyżej 50 roku życia przeważały kobiety (249946; 55,5%). W latach 2011-2021 udział kobiet zmniejszył się o 0,3 punktu proc.

¹ BDL GUS, data pobrania danych 04.07.2022 r.

(2011 r.: 55,8%) na rzecz mężczyzn. Jeśli chodzi o miejsce zamieszkania, to mieszkańcy miast stanowili 61,0% ludności w wieku 50+ (274 829; 2020 r.) i ich udział wzrósł o 1,6 punktu proc. (2011 r.: 59,4%).

Rysunek 1 Udział osób 50+ w populacji woj. podlaskiego w latach 2011-2021 (w %)

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Udział ludności w wieku 50+ rósł na przestrzeni ostatnich 10 lat systematycznie, średnio o 0,4 punktu proc. rok do roku. Podobna tendencja widoczna była również w skali kraju, aczkolwiek średni wzrost udziału omawianej grupy wiekowej był wyraźnie mniejszy niż w przypadku woj. podlaskiego i wyniósł średnio 0,28 punktu proc.

Mieszkańcy woj. podlaskiego w wieku 50 lat i więcej nie są grupą jednorodną. W tej subpopulacji najliczniejsze grupy wiekowe mieszczą się w przedziale 50-69 lat, m.in. w wieku 55-59 lat (16,9%) i 60-64 lata (18,4%); następnie im starsze grupy, tym mniej liczne.

W latach 2011-2021 największy wzrost udziału w ogólnej liczbie ludności 50+ dotyczył osób w wieku 65-69 lat (o 5,3 punktu proc. do 15,9%) oraz 60-64 lata (o 2,5 punktu proc. do 18,4%). Należy też zwrócić uwagę na osoby najstarsze, w wieku 85 lat i więcej. Ich udział w grupie osób powyżej 50 roku życia jest niewielki, ale na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat zwiększył się: z 4,8% w 2011 r. do 6,4% w 2021 r. Jeśli chodzi o grupy ludności województwa w wieku okołoemerytalnym, to na przestrzeni lat 2011-2021 zauważalny jest spadek liczebności osób w wieku 50-54 lata (o 17,5%) i osób w wieku 55-59 lat (o 7,3%), natomiast w przedziale 60-64 lata i 65-69 lat obserwowany jest przyrost, odpowiednio o: 24,5% i 62,0% (Tabela 2).

Tabela 2 Zmiany w liczbie i strukturze ludności w wieku 50 lat i więcej w województwie podlaskim w latach 2011 - 2021 (stan w końcu roku)

Rok	Ludność w wieku 50 lat i więcej	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 i w.
2011	416250	90658	82080	66427	44205	42807	38676	31239	20158
2012	421939	87950	85038	69271	46040	42178	37997	31799	21666
2013	427006	85500	87164	70950	49685	41107	37858	31401	23341
2014	432055	82963	88690	73092	53753	40132	37766	30619	25040
2015	435924	80435	88698	75548	58016	39296	37309	29907	26715
2016	439763	78927	87438	77760	61572	39830	36523	29747	27966
2017	442964	77473	84848	80662	64146	41481	36165	29399	28790
2018	445719	76123	82513	82753	65670	44764	35237	29504	29155
2019	448921	74892	80209	84201	67632	48387	34415	29549	29636
2020	450301	74661	77727	84111	69853	51976	33494	29019	29460
2021	450000	74748	76127	82712	71616	54740	33526	27822	28709
2021-2011 w liczbach	33750	-15910	-5953	16285	27411	11933	-5150	-3417	8551
2021-2011 w %	8,1	-17,5	-7,3	24,5	62,0	27,9	-13,3	-10,9	42,4
2011	100,0	21,8	19,7	16,0	10,6	10,3	9,3	7,5	4,8
2012	100,0	20,8	20,2	16,4	10,9	10,0	9,0	7,5	5,1
2013	100,0	20,0	20,4	16,6	11,6	9,6	8,9	7,4	5,5
2014	100,0	19,2	20,5	16,9	12,4	9,3	8,7	7,1	5,8
2015	100,0	18,5	20,3	17,3	13,3	9,0	8,6	6,9	6,1
2016	100,0	17,9	19,9	17,7	14,0	9,1	8,3	6,8	6,4
2017	100,0	17,5	19,2	18,2	14,5	9,4	8,2	6,6	6,5
2018	100,0	17,1	18,5	18,6	14,7	10,0	7,9	6,6	6,5
2019	100,0	16,7	17,9	18,8	15,1	10,8	7,7	6,6	6,6
2020	100,0	16,6	17,3	18,7	15,5	11,5	7,4	6,4	6,5
2021	100,0	16,6	16,9	18,4	15,9	12,2	7,5	6,2	6,4
2021-2011 w p. proc.		-5,2	-2,8	2,4	5,3	1,9	-1,8	-1,3	1,6

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

2. Aktywność ekonomiczna ludności² w wieku powyżej 50 roku życia w województwie podlaskim (BAEL)

W IV kwartale 2021 r. w województwie podlaskim aktywnych zawodowo było 119 tys. osób w wieku 45-54 lata (24,2% ogółu ludności aktywnej zawodowo) oraz 93 tys. osób w wieku 55-89 lat (18,9% ogółu ludności aktywnej zawodowo).

Tabela 3 Aktywni i bierni zawodowo (BAEL) w woj. podlaskim w IV kwartale 2021 r. (w tys.)

Wiek	Ogółem	15-24 lata	25-34 lata	35-44 lata	45-54 lata	55-89 lat
Ludność ogółem	874	101	137	157	138	340
Aktywni zawodowo	491	22	114	142	119	93
Pracujący	481	20	111	139	118	92
Bezrobotni	10
Bierni zawodowo	383	80	23	15	19	247

Dane: Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim w 4 kwartale 2021 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, 30.03.2022 r.

. dane niskiego rzędu (poniżej 10 tys.) nie są publikowane przez GUS ze względu na losowy błąd próby

W IV kwartale 2021 r. liczba pracujących w wieku 45-54 lata oraz 55-89 lat w województwie podlaskim wyniosła kolejno 118 tys. i 92 tys. osób. Udział tych grup w ogólnej populacji pracujących w województwie kształtował się na poziomie 24,5% dla grupy wiekowej 45-54 lata oraz 19,1% dla grupy w wieku 55-89 lat. Z kolei biernymi zawodowo pozostawało w IV kwartale 2021 r. 19 tys. osób w wieku 45-54 lata (5,0% ogółu populacji biernych zawodowo w województwie) oraz 247 tys. osób w wieku 55-89 lat (64,5%). Główny powód braku aktywności zawodowej osób w wieku 45-54 lata to choroba i niepełnosprawność (39,4%), obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu (19,5%), emerytura (11,4%). Natomiast w grupie wiekowej 55-74 lata w 85,0% powodem nieposzukiwania pracy jest emerytura, a w 8,6% choroba i niepełnosprawność³.

² w związku z wprowadzeniem w Badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) od 2021 roku zmian wynikających z wdrożenia Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 roku oraz jego aktów implementacyjnych, dane BAEL za kwartały 2021 roku nie mogą być porównywane z wcześniejszymi wynikami badań.

³ Aktywność ekonomiczna ludności Polski 4 kwartał 2021, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2022, Tabl. 4.1.

Tabela 4 Aktywność zawodowa ludności (wg BAEL) w woj. podlaskim według wieku i płci

Wyszczególnienie	Ogółem	15-24 lata	25-34 lata	35-44 lata	45-54 lata	55-64 lata
Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15-89 lat w %	56,2	21,8	83,2	90,4	86,2	59,4
Kobiety	49,0	0,0 ^x	76,9	85,5	87,1	47,2
Mężczyźni	63,8	26,9	88,9	96,3	85,3	72,9
Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15-89 lat w %	55,0	19,8	81,0	88,5	85,5	58,7
Kobiety	48,1	14,3	75,4	84,2	87,1	47,2
Mężczyźni	62,4	25,0	86,1	93,8	85,3	72,9
Stopa bezrobocia ludności w wieku 15-74 lata w %	2,0	0,0 ^x	0,0 ^x	0,0 ^x	0,0 ^x	0,0 ^x
Kobiety	0,0 ^x	0,0 ^x	0,0 ^x	0,0 ^x	0,0 ^x	0,0 ^x
Mężczyźni	0,0 ^x	0,0 ^x	0,0 ^x	0,0 ^x	0,0 ^x	0,0 ^x

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

^x Brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe

W IV kwartale 2021 r. współczynnik aktywności zawodowej ludności dla starszych grup wiekowych wyniósł 86,2% dla przedziału 45-54 lata oraz 59,4% dla przedziału 55-64 lata. O ile w przedziale wiekowym 45-54 lata aktywność zawodowa kobiet i mężczyzn była zbliżona, to wśród osób w wieku 55-89 lata odsetek kobiet aktywnych zawodowo (47,2%) był o 25,7 punktu proc. niższy niż wśród mężczyzn (72,9%). Z kolei wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 45-54 lata osiągnął wartość 85,5%, a w kolejnej grupie wiekowej 55-64 lata 58,7%. Rozkład płci w starszych grupach wiekowych z uwzględnieniem wskaźnika zatrudnienia był tożsamy z rozkładem w przypadku współczynnika aktywności zawodowej ze względu na zbliżone wartości liczby aktywnych zawodowo i pracujących w tych grupach wiekowych.

Tabela 5 Aktywność zawodowa ludności (wg BAEL) w starszych grupach wiekowych w woj. podlaskim na tle kraju

Wyszczególnienie	Woj. podlaskie ogółem	45-54 lata	55-64 lata	Polska ogółem	45-54 lata	55-64 lata
Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15-89 lat w %	56,2	86,2	59,4	58,0	86,2	57,0
Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15-89 lat w %	55,0	85,5	58,7	56,3	84,4	55,8
Stopa bezrobocia ludności w wieku 15-74 lata w %	2,0	0,0 ^x	0,0 ^x	2,9	b.d.	2,1

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

O ile wskaźniki aktywności zawodowej ludności woj. podlaskiego w wieku 15-89 lat, notowane w IV kwartale 2021 r., były mniej korzystne niż krajowe (z wyjątkiem stopy

bezrobocia), to w przypadku starszych grup wiekowych 45-54 lata i 55-64 lata były zdecydowanie lepsze. I tak, wskaźnik zatrudnienia Podlasiaków w wieku 45-54 lata był o 1,1 punktu proc., a w wieku 55-64 lata – o 2,9 punktu proc. wyższy niż średnio w kraju.

3. Bezrobocie rejestrowane osób powyżej 50 roku życia

W końcu 2021 r. w urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 9225 osób powyżej 50 roku życia, czyli o 746 osób (o 7,5%) mniej niż rok wcześniej i o 5930 (o 39,1%) mniej niż w końcu 2011 r.

Tabela 6 Zmiany poziomu bezrobocia osób powyżej 50 roku życia w woj. podlaskim w latach 2011-2021 (stan w końcu roku)

Lata	Liczba bezrobotnych ogółem	wzrost/ spadek do poprzedniego roku w l.	wzrost/ spadek do poprzedniego roku w %	w tym liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia	wzrost/ spadek do poprzedniego roku w l.	wzrost/ spadek do poprzedniego roku w %	% do ogółu
2011	65920	2159	3,4	15155	926	6,5	23,0
2012	68705	2785	4,2	15933	778	5,1	23,2
2013	70889	2184	3,2	17647	1714	10,8	24,9
2014	60394	-10495	-14,8	15726	-1921	-10,9	26,0
2015	55019	-5375	-8,9	14849	-877	-5,6	27,0
2016	48361	-6658	-12,1	13698	-1151	-7,8	28,3
2017	39997	-8364	-17,3	11211	-2487	-18,2	28,0
2018	36786	-3211	-8,0	10324	-887	-7,9	28,1
2019	33277	-3509	-9,5	9232	-1092	-10,6	27,7
2020	37830	4553	13,7	9971	739	8,0	26,4
2021	33374	-4456	-11,8	9225	-746	-7,5	27,6

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku

Osoby bezrobotne w starszych grupach wiekowych są w trudniejszej sytuacji zatrudnieniowej na rynku pracy, czego wyrazem jest obserwowany od 2010 roku stały wzrost odsetka tej zbiorowości wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W okresach wzrostu ogólnego poziomu bezrobocia w woj. podlaskim (lata 2010-2013), w grupie tej wzrost liczebności był większy niż w innych grupach wiekowych, a w okresach spadku poziomu bezrobocia (2014-2016) spadki liczebności osób bezrobotnych w kategorii 50plus były wyraźnie mniejsze. W 2017 r. tendencja ta uległa odwróceniu i poziom bezrobocia osób powyżej 50 roku życia zmniejszył się o 18,2%, tj. o 0,9 punktu proc. więcej niż poziom bezrobocia ogółem (o 17,3%), co przełożyło się na zmniejszenie udziału tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych do 28,0% w końcu roku. W latach 2018-2019 spadki poziomu bezrobocia osób 50+ były już na poziomie zbliżonym do ogólnego, a odsetek tej grupy

wyniósł w końcu 2019 r. 27,7%. Rok 2020 był rokiem przełomowym, gdyż liczba osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia wzrosła o 8,0% wobec liczebności z roku poprzedniego, przy jednoczesnym spadku procentowym udziału tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych o 1,3 punktu proc. w porównaniu do roku 2019. W 2021r. sytuacja na rynku pracy poprawiła się i zanotowano spadek liczby bezrobotnych o prawie 12%, zaś w grupie bezrobotnych powyżej 50. roku życia o 7,5%. Jednocześnie udział bezrobotnych powyżej 50. roku życia wśród bezrobotnych ogółem wzrósł o 1,2 punkty proc.

Na przestrzeni lat 2011-2021 poziom bezrobocia osób w wieku 50 lat i więcej zmniejszył się w mniejszym stopniu niż ogólny poziom bezrobocia (odpowiednio: o 49,4% wobec 39,1%).

Tabela 7 Bezrobotni powyżej 50 roku życia w województwie podlaskim w latach 2020-2021 (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	Bezrobotni 50+ ogółem 2020	% do ogółu	Bezrobotni 50+ ogółem 2021	% do ogółu	wzrost/ spadek w liczbach	wzrost/ spadek w %
Ogółem, z tego:	9971	100	9225	100	-746	-7,5
50-54 lata	3279	32,9	2968	32,2	-311	-9,5
55-59 lat	3982	39,9	3655	39,6	-327	-8,2
60 lat i więcej	2710	27,2	2602	28,2	-108	-4,0

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku

W 2021 roku spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich podgrupach wiekowych wśród osób starszych, przy czym największy dotyczył osób w wieku 50-54 lata (o 311, tj. o 9,5%) oraz w wieku 55-59 lat (o 327, tj. o 8,2%). W analizowanej kategorii wyraźnie zaznacza się 39,6% udział osób w wieku 55-59 lat, nieznacznie spadając w porównaniu do roku poprzedniego (o 0,3 punktu proc.). Z kolei rośnie odsetek osób w wieku 60 lat i więcej (o 1,0 punktu proc.).

Tabela 8 Bezrobotni powyżej 50 roku życia wg płci w województwie podlaskim w latach 2020-2021 (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem 2020	% do ogółu	Bezrobotni ogółem 2021	% do ogółu	Bezrobotni 50+ 2020	% do ogółu	Bezrobotni 50+ 2021	% do ogółu
Ogółem	37830	100	33374	100	9971	100	9225	100
kobiety	17555	46,4	15342	46,0	3119	31,8	2888	31,3
mężczyźni	20275	53,6	18032	54,0	6852	68,2	6337	68,7

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku

W 2021 roku, przy spadku ogólnej liczby bezrobotnych powyżej 50 roku życia o 2,9%, liczba bezrobotnych kobiet w omawianej grupie wiekowej zmniejszyła się o 7,4%, a liczba bezrobotnych mężczyzn o 7,5%, a więc podobnie jak wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, gdzie spadek poziomu bezrobocia wśród kobiet był mniejszy niż wśród mężczyzn (odpowiednio: -12,6% wobec -11,1%).

Tabela 9 Bezrobotne kobiety i bezrobotni mężczyźni powyżej 50 roku życia wg kategorii wiekowych w województwie podlaskim w 2021 roku (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	Bezrobotni 50+ ogółem	% do ogółu	Kobiety	% do ogółu	Mężczyźni	% do ogółu
Ogółem, z tego w wieku:	9225	100	2888	31,3	6337	68,7
50-54 lata	2968	100	1251	42,1	1717	57,9
55-59 lat	3655	100	1637	44,8	2018	55,2
60 lat i więcej	2602	100	0	0,0	2602	100,0

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku

Wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia zarejestrowanych w końcu 2021 r. kobiety stanowiły 31,3% (2888), mężczyźni 68,7% (6337). Mężczyźni przeważają we wszystkich podkategoriach wiekowych. Brak kobiet w grupie bezrobotnych 60 lat i więcej jest związany z ograniczeniem wiekowym dla rejestrujących się bezrobotnych (kobiety mogły pozostawać w rejestrach bezrobotnych do 60 roku życia, a mężczyźni do 65 roku życia).

Osoby po 50 roku życia, po zarejestrowaniu się w urzędzie pracy częściej posiadają prawo do zasiłku dla bezrobotnych niż osoby młodsze. Wynika to z faktu, że są to przede wszystkim osoby poprzednio pracujące i posiadające odpowiednio długi staż pracy.

Tabela 10 Bezrobotni powyżej 50 roku życia wg prawa do zasiłku w województwie podlaskim w latach 2020-2021 (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem 2020	% do ogółu	Bezrobotni ogółem 2021	% do ogółu	Bezrobotni 50+ 2020	% do ogółu	Bezrobotni 50+ 2021	% do ogółu
Ogółem, z tego:	37830	100	33374	100	9971	100	9225	100
z prawem do zasiłku	5281	14,0	3589	10,8	1554	15,6	1166	12,6
bez prawa do zasiłku	32549	86,0	29785	89,2	8417	84,4	8059	87,4

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku

W końcu 2021 roku prawo do zasiłku posiadało 3589 osób bezrobotnych, czyli 10,8% ogółu zarejestrowanych. W populacji bezrobotnych powyżej 50 roku życia prawo do zasiłku posiadało 1340 osób, czyli 12,6% bezrobotnych w omawianej grupie wiekowej. W stosunku do roku poprzedniego liczba bezrobotnych 50+ uprawnionych do zasiłku zmniejszyła się

o 388 osób, tj. o 25,0%. Dla porównania, wśród ogółu zarejestrowanych liczba zasiłkobiorców zmniejszyła się o 1692 osoby, tj. o 32,0%.

Tabela 11 Bezrobotni powyżej 50 roku życia wg stażu pracy w województwie podlaskim w latach 2020-2021 (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem 2020	% do ogółu	Bezrobotni ogółem 2021	% do ogółu	Bezrobotni 50+ 2020	% do ogółu	Bezrobotni 50+ 2021	% do ogółu
Ogółem, z tego wg stażu pracy:	37830	100	33374	100	9971	100	9225	100
do 1 roku	8510	22,5	7429	22,3	959	9,6	934	10,1
1-5 lat	9834	26,0	8701	26,1	1155	11,6	1177	12,8
5-10 lat	5218	13,8	4662	14,0	1406	14,1	1365	14,8
10-20 lat	4852	12,8	4284	12,8	2531	25,4	2250	24,4
20-30 lat	2623	6,9	2237	6,7	2227	22,3	1928	20,9
30 lat i więcej	1016	2,7	902	2,7	1008	10,1	899	9,7
bez stażu	5777	15,3	5159	15,5	685	6,9	672	7,3

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku

W końcu 2021 r. spośród zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia najliczniejszą grupę stanowiły osoby ze stażem 10-20 lat (2250 osób; 24,4% bezrobotnych w omawianej grupie) oraz ze stażem 20-30 lat (1928 osób; 20,9%). Podkreślenia wymaga niski odsetek bezrobotnych powyżej 50 roku życia bez stażu pracy (7,3%) bądź z krótkim stażem do 1 roku (10,1%), są to jednak odsetki ponad 2-krotnie niższe niż w ogólnej zbiorowości bezrobotnych.

Podobnie jak wśród ogółu bezrobotnych, w 2021 roku spadek liczby bezrobotnych powyżej 50 roku życia odnotowano w większości grup stażu pracy, przy czym największy dotyczył osób bezrobotnych ze stażem 20-30 lat (o 299; o 13,4%) i 10-20 lat (o 281; 11,1%).

Tabela 12 Bezrobotni powyżej 50 roku życia wg wykształcenia w województwie podlaskim w latach 2020-2021 (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem 2020	% do ogółu	Bezrobotni ogółem 2021	% do ogółu	Bezrobotni 50+ 2020	% do ogółu	Bezrobotni 50+ 2021	% do ogółu
Ogółem, z tego z wykształceniem:	37830	100	33374	100	9971	100	9225	100
wyższym	5774	15,3	4988	14,9	592	5,9	579	6,3
policealnym i średnim zawodowe	8570	22,7	7576	22,7	1858	18,6	1747	18,9
średnim ogólnokształcącym	4967	13,1	4138	12,4	567	5,7	511	5,5
zasadniczym zawodowym	8336	22,0	7376	22,1	3421	34,3	3114	33,8
gimnazjalnym i niższym	10183	26,9	9296	27,9	3533	35,4	3274	35,5

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku

W końcu 2021 roku najwięcej osób powyżej 50 roku życia zarejestrowanych jako bezrobotne posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej – 3274 osoby, co stanowiło 35,5% bezrobotnych w tej grupie oraz zasadnicze zawodowe – 3114 osób (33,8%). Warto zauważyć, że w liczbie bezrobotnych ogółem udziały te były zdecydowanie niższe i wyniosły odpowiednio: 27,9% i 22,1%. Najmniejsza liczba bezrobotnych w omawianej kategorii legitymowała się wykształceniem średnim – 511 osób, co stanowiło 5,5% w tej grupie wiekowej, wobec 12,4% osób z wykształceniem średnim wśród bezrobotnych ogółem.

W 2021 roku nastąpił spadek liczby bezrobotnych powyżej 50 roku życia we wszystkich kategoriach wykształcenia. Największy procentowy spadek odnotowano wśród osób 50+ z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 56; o 9,9%). Z kolei najmniejszy odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym (o 13; o 2,2%).

W 2021r. wśród bezrobotnych 50+ dominowały osoby poszukujące pracy powyżej 24 miesięcy – 4046 osób, czyli 43,9% bezrobotnych w tej grupie wiekowej. Odsetek ten był znacznie wyższy niż wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (32,6%). Łącznie nieprzerwalnie przez okres 12 miesięcy i dłużej zarejestrowanych w urzędach pracy było 5778 osób i stanowiły one 62,7% tej kategorii bezrobotnych. Dla ogółu bezrobotnych ten odsetek wyniósł 52,0%. Oznacza to, że osoby starsze skazane są na dłuższe pozostawanie bez pracy.

Tabela 13 Bezrobotni powyżej 50 roku życia wg czasu pozostawania bez pracy w województwie podlaskim w latach 2020-2021 (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem 2020	% do ogółu	Bezrobotni ogółem 2021	% do ogółu	Bezrobotni 50+ 2020	% do ogółu	Bezrobotni 50+ 2021	% do ogółu
Ogółem, z tego pozostający bez pracy:	37830	100	33374	100	9971	100	9225	100
do 1 mies.	2624	6,9	2526	7,6	557	5,6	472	5,1
1-3 mies.	5548	14,7	4749	14,2	1020	10,2	950	10,3
3-6 mies.	5397	14,3	4008	12,0	1029	10,3	817	8,9
6-12 mies.	7327	19,4	4722	14,1	1711	17,2	1208	13,1
12-24 mies.	7079	18,7	6484	19,4	1834	18,4	1732	18,8
pow. 24 mies.	9855	26,1	10885	32,6	3820	38,3	4046	43,9

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku

W 2021 roku nastąpił spadek liczebności osób w prawie wszystkich kategoriach bezrobotnych powyżej 50 roku życia pod względem czasu pozostawania bez pracy. Najbardziej znaczący spadek liczebności dotyczył osób pozostających bez zatrudnienia w okresie 6-12 miesięcy (o 503; o 29,4%) oraz 3-6 miesięcy (o 212; o 20,6%). Wzrost

liczebności odnotowano w najliczniejszej grupie bezrobotnych pow. 50 roku życia, a mianowicie w grupie pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy (o 226 osób; o 5,9%).

Bezrobocie osób powyżej 50 roku życia, podobnie jak ogółu ludności województwa, jest zróżnicowane terytorialne. Odsetek osób 50+ w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych kształtował się w przedziale od 21,9% w powiecie wysokomazowieckim do 33,7% w powiecie hajnowskim - rozpiętość udziału wyniosła 11,8 punktu proc.

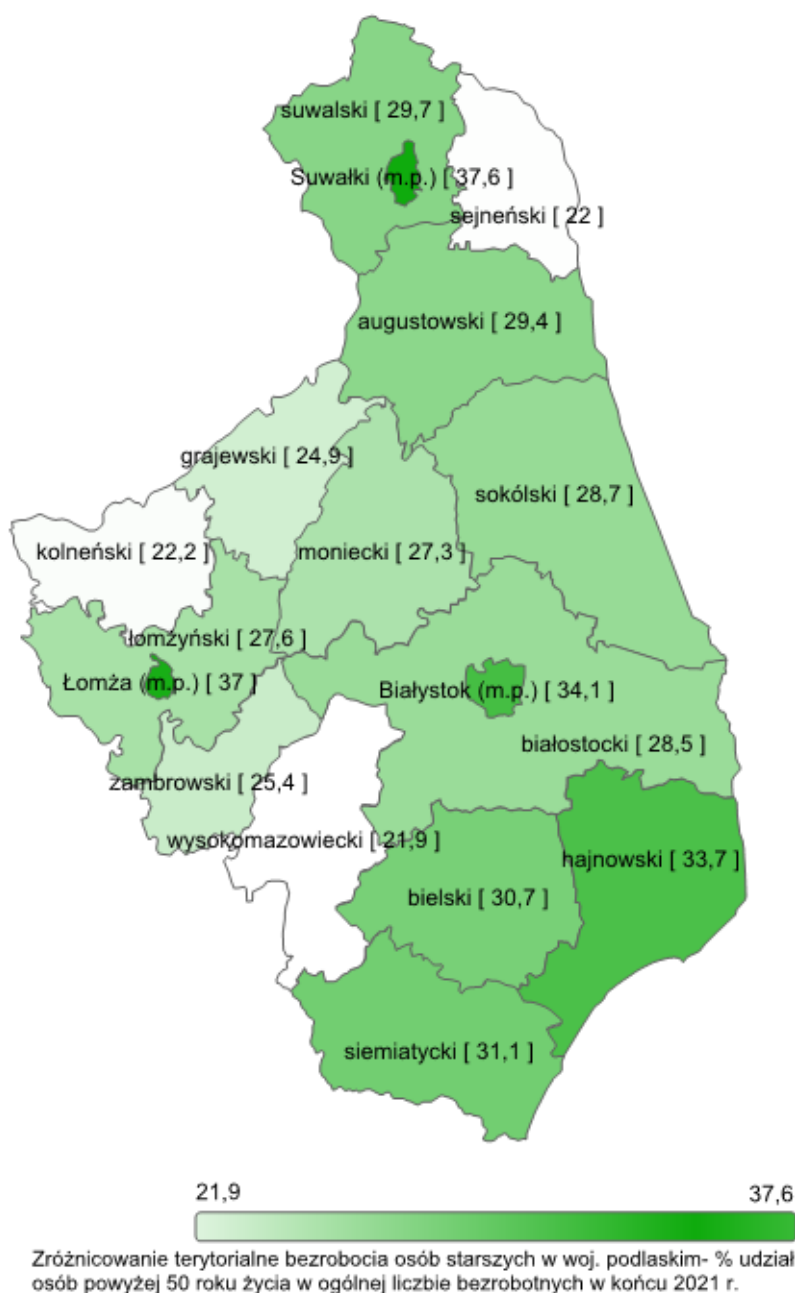
Tabela 14 Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50 roku życia w powiatowych urzędach pracy woj. podlaskiego - stan w końcu 2021 r.

PUP	Liczba bezrobotnych ogółem	wzrost/spadek do poprz. roku w l.	wzrost/spadek do poprz. roku w %	w tym liczba bezrobotnych pow. 50 roku życia	wzrost/spadek do poprz. roku w l.	wzrost/spadek do poprz. roku w %	% do ogółu
Augustów	2037	-281	-12,1	599	-54	-8,3	29,4
Białystok	12610	-1502	-10,6	3595	-178	-4,7	28,5
Bielsk Podl.	858	-344	-28,6	263	-69	-20,8	30,7
Grajewo	1869	-212	-10,2	466	-41	-8,1	24,9
Hajnówka	1186	-139	-10,5	400	-9	-2,2	33,7
Kolno	2230	-47	-2,1	495	13	2,7	22,2
Łomża	2489	-715	-22,3	688	-128	-15,7	27,6
Mońki	922	-155	-14,4	252	-22	-8,7	27,3
Sejny	1053	-93	-8,1	232	-14	-5,7	22,0
Siemiatycze	921	-76	-7,6	286	-22	-7,1	31,1
Sokółka	2660	-268	-9,2	763	-55	-6,7	28,7
Suwałki	1977	-442	-18,3	587	-87	-12,9	29,7
Wysokie Maz.	1490	-105	-6,6	327	-33	-9,2	21,9
Zambrów	1072	-77	-6,7	272	-47	-14,7	25,4
Ogółem	33374	-4456	-11,8	9225	-746	-7,5	27,6

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku

W 2021 roku poziom bezrobocia wśród osób powyżej 50 roku życia zmniejszył się na terenie działania 13 z 14 powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego, w ślad za spadkiem ogólnego poziomu bezrobocia. W największym stopniu spadek ten dotyczył bezrobotnych 50+ zarejestrowanych w PUP w Bielsku Podlaskim, Łomży i Kolnie (odpowiednio o: 20,8%, 15,7% i 14,7%). Tylko w 1 powiatowym urzędzie pracy odnotowano wzrost; wyniósł on 2,7% i dotyczył PUP w Kolnie.

Rysunek 2. Zróżnicowanie terytorialne bezrobocia osób starszych w woj. podlaskim - % udział osób powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych (stan w końcu 2021 r.)

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku

4. Bilans bezrobotnych powyżej 50 roku życia, aktywizacja zawodowa

W 2021 r. w urzędach pracy zarejestrowało się 6791 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 17,8% napływu do bezrobocia ogółem (w 2020 r.- 18,2%), z tego po raz pierwszy zarejestrowało się 638 osób (9,4% ogółu napływu w tej populacji), a po raz kolejny 6153 osoby (90,6%). W 2021 r. odnotowano zmniejszenie napływu do bezrobocia osób w omawianej grupie wiekowej o 960 osób, tj. o 12,4%. W tym samym czasie napływ bezrobotnych ogółem zmniejszył się o 10,3%.

**Tabela 15 "Napływy" i "odpływy" bezrobotnych powyżej 50 roku życia w latach 2020-2021
(w okresie sprawozdawczym)**

Wyszczególnienie	2020 liczba	% do ogółu	2021 liczba	% do ogółu	Zmiana (+/-) w l.	Zmiana (+/-) w %
Bezrobotni nowo zarejestrowani "napływy", z tego rejestrujący się:	7751	100,0	6791	100	-960	-12,4
- po raz pierwszy	640	8,3	638	9,4	-2	-0,3
- po raz kolejny, w tym powracający do rejestracji:	7111	91,7	6153	90,6	-958	-13,5
- po pracach interwencyjnych	9	0,1	8	0,1	-1	-11,1
- po robotach publicznych	41	0,5	62	0,9	21	51,2
- po stażu	258	3,3	274	4,0	16	6,2
- po przygotowaniu zawodowym dorosłych	1	0,0	0	0	-1	-100,0
- po szkoleniu	23	0,3	54	0,8	31	134,8
- po pracach społecznie użytecznych	157	2,0	162	2,4	5	3,2
Bezrobotni wyrejestrowani „odpływy”, w tym z powodu:	7012	100,0	7537	100	525	7,5
□ podjęcia pracy, z tego:	3227	46,0	3583	47,5	356	11,0
▪ pracy niesubsydiowanej	2600	37,1	2869	38,1	269	10,3
- w tym podjęcie działalności gospodarczej	132	1,9	146	1,9	14	10,6
- w tym pracy sezonowej	312	4,4	327	4,3	15	4,8
▪ pracy subsydiowanej, w tym:	627	8,9	714	9,5	87	13,9
- w ramach prac interwencyjnych	261	3,7	253	3,4	-8	-3,1
- w ramach robót publicznych	184	2,6	253	3,4	69	37,5
- z tytułu podjęcia działalności gospodarczej	43	0,6	55	0,7	12	27,9
- w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	46	0,7	67	0,9	21	45,7
- podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 r.ż.	8	0,1	6	0,1	-2	-25,0
- inne	85	1,2	80	1,1	-5	-5,9
□ rozpoczęcia szkolenia	23	0,3	63	0,8	40	173,9
□ rozpoczęcia stażu	291	4,2	303	4,0	12	4,1
□ rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	0,0	0	0,0	0	0
□ rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	151	2,2	170	2,3	19	0,0
□ odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia proponowanej odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	45	0,6	46	0,6	1	2,2
□ niepotwierdzenia gotowości do pracy	485	6,9	604	8,0	119	24,5
□ dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	427	6,1	417	5,5	-10	-2,3
□ osiągnięcia wieku emerytalnego	889	12,7	876	11,6	-13	-1,5
□ nabycia praw emerytalnych lub rentowych	135	1,9	140	1,9	5	3,7
□ nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	314	4,5	303	4,0	-11	-3,5

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku

W 2021 roku z ewidencji bezrobotnych wyłączono 7537 osób powyżej 50 roku życia, tj. o 525 osób mniej niż w 2020 r. (o 7,5%), podczas gdy ogólna liczba wyrejestrowanych bezrobotnych zwiększyła się o 12,1%.

Najczęstszą przyczyną wyłączenia starszych bezrobotnych z ewidencji urzędów pracy były podjęcia pracy (47,5% odpływów tej subpopulacji). W analizowanym okresie pracę podjęły 3583 osoby w omawianej kategorii (o 356 osób; o 11,0% więcej niż w 2020 r.). Pracę

niesubsydiowaną podjęło 2869 osób (38,1% odpływów tej subpopulacji), a w ramach subsydiowanych miejsc pracy zatrudniono 714 osób (9,5% odpływów). Wskaźnik płynności rynku pracy dla osób powyżej 50 roku życia, rozumiany jako stosunek liczby osób podejmujących pracę w 2021 r. do liczby osób nowo zarejestrowanych w tym czasie, wyniósł 52,8% (w 2020 r. – 41,6%). Dla porównania, dla całej populacji bezrobotnych ten wskaźnik wyniósł 67,4%. Innym istotnym powodem wyrejestrowywania osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia było osiągnięcie wieku emerytalnego (11,6% odpływów), a także niepotwierdzenie gotowości do pracy (8,0% odpływów).

W 2021 r. różnego rodzaju działaniami aktywizacyjnymi objęto 1250 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 13,7% wszystkich zaktywizowanych bezrobotnych (9143), tj.: prace interwencyjne, roboty publiczne, dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy, dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego powyżej 50 roku życia, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne i inne. W porównaniu do 2020 r. liczba zaktywizowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia zwiększyła się o 158 osób, tj. o 14,5% (2020r.: 1092 osoby, tj. 15,0% ogółu bezrobotnych objętych aktywizacją).

Największym zainteresowaniem bezrobotnych w omawianej kategorii wiekowej cieszyły się staże, które w 2021 roku rozpoczęły 303 osoby 50+ (4,0% odpływów w tej grupie) oraz prace interwencyjne i roboty publiczne – po 253 osoby (po 3,4%). Jeśli chodzi o instrument wsparcia dedykowany osobom bezrobotnych 50+, a mianowicie dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia, przysługujące przez okres 12 miesięcy w przypadku zatrudnienia bezrobotnego, który ukończył 50 lat, a nie ukończył 60, lub 24 miesięcy w przypadku zatrudnienia bezrobotnego, który ukończył 60 lat⁴, to w 2021 r. z tej formy skorzystało 6 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (w 2020 r. - 8).

Opracowanie:

Magdalena Wasiluk

Marzanna Wasilewska

Wydział Badań i Analiz

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

⁴ art. 60d ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Aneks 1 Struktura bezrobotnych powyżej 50 roku życia w woj. podlaskim - stan w końcu 2021 r.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych ogółem	%	Liczba bezrobotnych 50+	%	w tym kobiety 50+	%	% kobiet wśród bezrobotnych 50+ ogółem
Ogółem	33374	100,0	9225	100,0	2888	100,0	31,3
wg płci							
kobiety	15342	46,0	2888	31,3	2888	100,0	100,0
mężczyźni	18032	54,0	6337	68,7	x	x	x
wg prawa do zasiłku							
z prawem do zasiłku	3589	10,8	1166	12,6	452	15,7	38,8
bez prawa do zasiłku	29785	89,2	8059	87,4	2436	84,3	30,2
wg miejsca zamieszkania							
wieś	12551	37,6	3250	35,2	903	31,3	27,8
miasto	20823	62,4	5975	64,8	1985	68,7	33,2
wg wieku							
50-54 lata	2968	8,9	2968	32,2	1 250	43,3	42,1
55-59 lat	3655	11,0	3655	39,6	1 634	56,6	44,7
60 lat i więcej	2602	7,8	2602	28,2	x	x	x
wg poziomu wykształcenia							
wyższe	4988	14,9	579	6,3	253	8,8	43,7
policealne i średnie zawodowe	7576	22,7	1747	18,9	790	27,4	45,2
średnie ogólnokształcące	4138	12,4	511	5,5	289	10,0	56,6
zasadnicze zawodowe	7376	22,1	3114	33,8	700	24,2	22,5
gimnazjalne i poniżej	9296	27,9	3274	35,5	856	29,6	26,1
wg stażu pracy							
do 1 roku	7429	22,3	934	10,1	340	11,8	36,4
1-5 lat	8701	26,1	1177	12,8	372	12,9	31,6
5-10 lat	4662	14,0	1365	14,8	465	16,1	34,1
10-20 lat	4284	12,8	2250	24,4	758	26,2	33,7
20-30 lat	2237	6,7	1928	20,9	574	19,9	29,8
30 lat i więcej	902	2,7	899	9,7	195	6,8	21,7
bez stażu	5159	15,5	672	7,3	184	6,4	27,4
wg czasu pozostawania bez pracy							
do 1 mies.	2526	7,6	472	5,1	145	5,0	30,7
1-3 mies.	4749	14,2	950	10,3	316	10,9	33,3
3-6 mies.	4008	12,0	817	8,9	316	10,9	38,7
6-12 mies.	4722	14,1	1208	13,1	406	14,1	33,6
12-24 mies.	6484	19,4	1732	18,8	526	18,2	30,4
pow. 24 mies.	10885	32,6	4046	43,9	1 179	40,8	29,1
Długotrwale bezrobotni	20157	60,4	6495	70,4	1929	66,8	29,7
Osoby z niepełnosprawnościami	2253	6,8	979	10,6	319	11,0	32,6
Korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	412	1,2	119	1,3	39	1,4	32,8

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku